
	УНИВЕРЗИТЕТУ У БАЊОЈ ЛУЦИ ПРИРОДНО- МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ		
	Додипломске академске студије		
	Студијски програм:	Просторно планирање Општи смјер	

Назив предмета	СИСТЕМИ ПЛАНИРАЊА У БиХ			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ЕЦТС бодова
СППП13СПБИХ	Обавезни предмет	VIII	2+1	4
Наставници	др Дејан Ђорђевић, ред.проф.			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
УВОД У ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ, ОСНОВЕ ПРОСТОРНОГ ПЛАНИРАЊА	
Циљеви изучавања предмета:	
<p>Основни циљ предмета је да се студенти упознају са кључним елементима који одређују системе просторног планирања у Босни и Херцеговини (Република Српска и БиХ Федерација) – нормативни аспект, институције, најважнији плански и развојни документи, као и историјат планирања, економско-социјални амбијент у коме се данас позиционира просторно планирање у БиХ, однос према другим регулативним политикама и механизмима управљања простором, те трендовима развоја система у наредном периоду.</p>	
Исходи учења (стечена знања):	
<p>Задатак је да студенти овладају основним знањима о модерном концепту, приоритетима и проблемима са којима се просторно планирање у БиХ сусреће данас и у ближој будућности.</p>	
Садржај предмета:	
<p>Теоријска настава:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Системски приступ у просторном планирању. Појам и дефиниција система планирања • Основни типови система планирања, школа и традиција, односно «породица» планирања: Романски, Англо-саксонски, Скандинавски, Германски, Источно-европски. • Елементи система планирања: нормативни – Закони, Конвенције, Споразуми. • Институционални оквир – Министарства, Агенције, Урбанистички заводи, Јавна предузећа, Невладине организације, Професионална удружења. • Школовање и усавршавање кадрова (стручни испити, лиценце). • Амбијент у коме се одвија планирање – социјални, економски, политички, еколошки. • Настанак система просторног планирања у БиХ и Југославији • Први Закони 1960-тих, Реформе 1972-74, Трећа генерација Закона 1980-тих година. • Криза планирања 1990-тих година у БиХ. • Дерегулација током 1990-тих година. Кључне институције планирања. • Главни планови: на националном нивоу – Просторни план СР БиХ, на нивоу региона/посебних подручја – Просторни план Горње Дрине, Просторни план за ЗОИ 1984. године – општински просторни планови. • Основне карактеристике система планирања унутар социјалистичког самоуправног друштвеног система – однос просторних и планова друштвено-економског развоја, алокациони концепт у држави благостања, социјализам као планско друштво, • Територијална организација СР БиХ 	

- Кључни развојни проблеми и специфичности: радници-сељаци, трансформација села, урбоцентризам и дисконтинуитет у простору, инфраструктура, итд.
- Транзиција и реформа система планирања од Дејтона до данас у Републици Српској и Федерацији БиХ.
- Измене у законодавној области и увођење нових принципа и врста просторних и урбанистичких планова.
- Измене у законодавној области
- Увођење нових принципа и врста просторних и урбанистичких планова.
- Увођење елемената тржишта у просторно планирање и однос према дихотомији тржиште-план.
- Редифиниција циљева просторног развоја и тежња ка упрошћавању планског процеса
- Нова географија и структура стручних институција надлежних за послове просторног планирања (јавне и приватне), надлежности Министарства.
- Прекогранична сарадња, упоређење са системима планирања у Региону.
- Основни потенцијали и ограничења система просторног планирања у БиХ
- Последице рата и поделе земље, концентracија vs. Децентрализација.
- Нова територијална организација и њене последице.
- Величине територијалних јединица
- Начин финансирања планирања
- Начин финансирања уређења простора
- Институционални проблеми
- Политизација и маргинализација планирања
- Имплементација планова
- Позитивни помаци планерске активности у БиХ
- Начела за уређење простора Врсте и садржина планских докумената
- Поступак за израду планских докумената
- Израда, контрола, јавни увид, уговор о имплементацији и провера решења планских докумената.
- Циљеви уређења насеља и комисија за планове
- Врсте и садржина урбанистичких планова; Саставни делови урбанистичких планова; Поступак за израду урбанистичког плана; Израда, контрола, јавни увид, доношење и измене и допуне урбанистичког плана; Извод из урбанистичког плана и акт о урбанистичким условима.
- Урбанистички пројекат и грађевинска парцела (парцелација и препарцелација).
- Грађевинско земљиште – појам, врсте, накнада за његово уређивање; Јавно грађевинско земљиште; Остало грађевинско земљиште; Коришћење и престанак права коришћења грађевинског земљишта.
- Одобрење за изградњу, надлежност и захтев за његово издавање.
- Садржина и рок важења одобрења за изградњу, као и случајеви у којима се оно не издаје; Претходни радови и студије оправданости.
- Главни, извођачки и пројекат изведеног објекта; Израда и чување техничке документације и одговорни пројектант; Ревизија пројеката и техничка контрола.
- Припремни радови, пријава почетка грађења и припрема за извођење радова; Извођач, одговорни извођач радова и њихове обавезе.
- Одступање од пројекта, стручни надзор, технички преглед и надлежна комисија и пробни рад; Употребна дозвола и одржавање објеката.
- Нормативни аспект заштите животне средине од значаја за просторно планирање.
- Систем заштите животне средине и значење израза.
- Субјекти система и начела заштите животне средине.
- Стратешка процена утицаја на животну средину, Анализа утицаја.
- Планирање и коришћење природних вредности; Заштита природних вредности; Превентивне мере заштите животне средине; Стандарди квалитета животне средине и стандарди емисије.
- Систем управљања заштитом животне средине; Стандарди производа, процеса и услуга; Поступање са опасним материјама.
- Програми и планови.

- Мониторинг; Информациони систем и начин достављања података; Извештај о стању животне средине.
- Развојни, економски и мастер планови.
- Секторски планови (шуме, воде, инфраструктура, енергетика, социјални развој, итд).
- Типови просторних планова
- Просторни план РС/ Стратегија просторног развоја Федерације БиХ
- Просторни план Подручја, Просторни план општине.
- Анализа концепта израде, садржаја, главних планских решења, динамике и цене израде плана, степена имплементације.
- Кључни проблеми планирања и могућности побољшања система.
- Могуће промјене система просторног планирања.
- Сценарио укључења БиХ у Европску Унију.
- Алтернативни сценарио – самостални развој система планирања у Српској и Федерацији.

Практична настава: Вјежбе, Други облици наставе, Студијски истраживачки рад,

Метод наставе и савладавање градива:

предавања, вјежбе и семинар

Литература:

1. Анте Мариновић Узелац (2001): Просторно планирање. Школска књига, Загреб.
2. Перспективе просторног развоја Европе – Превод, Географски факултет, Београд, 2004.
3. Поред основне литературе за предмет Основе Просторног планирања користи се Збирка прописа релевантних за област просторног планирања (БИХ, РЕПУБЛИКА СРПСКА, ФЕДЕРАЦИЈА БИХ)

Облици провјере знања и оцјењивања:

- активност у току наставе
- практична настава
- колоквијум-и
- семинар-и
- завршни испит

Похађање наставе и ангажованост	Колоквијуми		Семинарски	Завршни испит	
10	20		10		60

Посебна назнака за предмет:

Име и презиме наставника који је припремио податке: **др Дејан Ђорђевић, ред. проф.**